

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 21.02.2006
COM(2006) 83 végleges

2003/0168 (COD)

Módosított javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

**A SZERZŐDÉSEN KÍVÜLI KÖTELEMRE VONATKOZÓ TÖRVÉNYRŐL („RÓMA
II”)**

(előterjesztő: a Bizottság az EK-Szerződés 250. cikkének (2) bekezdése alapján)

INDOKLÁS

1. AZ ELJÁRÁS ELŐZMÉNYEI

A javaslatot¹ a Bizottság 2003. július 22-én fogadta el, és ugyanezen a napon továbbította a Parlamentnek és a Tanácsnak.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2004. június 30-án hozta meg véleményét a Bizottság javaslatáról².

Az Európai Parlament plenáris ülésen tanácskozáva, első olvasatban elfogadott 54 módosítást 2005. július 6-án³.

2. A MÓDOSÍTOTT JAVASLAT CÉLJA

A módosított javaslat az eredeti, a szerződésen kívüli kötelezettségekre alkalmazandó jogra vonatkozó rendeleti javaslat szövegét annyiban változtatja, hogy figyelembe lehessen venni a Parlament által megszavazott néhány módosítást, és ugyanakkor a Tanács munkájának eredményeit is.

3. A BIZOTTSÁG VÉLEMÉNYE A PARLAMENT ÁLTAL ELFOGADOTT MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓAN

3.1 A Bizottság által teljes egészükben elfogadott módosítások

A 2., 12., 17., 19., 22., 24., 35., 38., 39., 40., 44., 45., 48., 51., 52. és az 53. módosítások a Parlament által benyújtott formában elfogadhatók, mivel ezek olyan módosítások, amelyek vagy a szöveg érthetőségének javítására irányulnak, vagy valamely részletkérdés tisztázására, illetve az eredeti javaslat gyakorlati alkalmazásakor hasznosítható kiegészítéseket tartalmaznak.

3.2 A Bizottság által újrafogalmazás feltétele mellett, de lényegüket tekintve elfogadott módosítások

Az 1., 5., 18., 20., 21., 23., 25., 28., 34., 36., 37., 46. és 49 módosítások elvben elfogadhatók, ám ezt az újrafogalmazás feltételéhez kötik.

Az **1. módosítás** a „Róma I” rendeletre hivatkozik. Ez utóbbi elfogadása előtt azonban kívánatos lenne inkább arra a jövőbeni eszközre hivatkozni, amely fel fogja váltani az 1980-ban aláírt Római egyezményt.

Az **5. módosítás** célja, hogy pontosítsa, az objektív felelősség rendszerén alapuló szerződésen kívüli kötelezettségek, valamint a vétőképeség a rendelet alkalmazási hatálya alá tartoznak. Bár a Bizottság el tudja fogadni ezt az értelmezést, kívánatosnak tartja, hogy a rendelet alkalmazási hatályára vonatkozó pontosításokat egyetlen preambulumbekkezdésben foglalják össze, jelen

¹ COM (2003) 427 végleges – 2003/0168 (COD); a HL-ban még nem tették közzé.

² HL L 241., 2004.9.28., 1. o.

³ A6-0211/2005.

esetben az 5. preambulumbekkezdésben, anélkül azonban, hogy megismételnék azokat a kérdéseket, amelyek a 12., a törvény alkalmazására vonatkozó cikkben kifejezetten említésre kerülnek.

A 18. módosítás célja, hogy a jogalap nélküli gazdagodás és az ügyvezetés a rendelet értelmében szerződésen kívüli kötelemnek minősüljön. A Bizottság osztja ezt az értelmezést. Mindazonáltal annak érdekében, hogy a szöveget ne tegyék túl nehézkesé, a Bizottság a rendelet alkalmazására vonatkozó valamennyi pontosítást egyetlen preambulumbekkezdésben kívánja összefoglalni. Legfőképpen azonban úgy gondolja, hogy szükséges emlékeztetni a következőkre: a „Brüsszel I”-ben, a „Róma II”-ben és az 1980-ban aláírt Római egyezményben – vagy az azt felváltó közösségi eszközben – szereplő jogi fogalmak inkább a Bíróság önálló és egységes értelmezése tárgyát kell képezzék, ahelyett, hogy egy hosszú, bár természetéből fakadóan hiányos listában szerepeltetnék a pontosításokat. A kérdéses módosítás egyébként arra irányul, hogy kizárja az alkalmazás hatálya alól az állam felelősségét a hatósági jogkörök gyakorlása során. A Bizottság lényegét tekintve elfogadja ezt a módosítást, de inkább a nemzetközi egyezményekben szokásos megfogalmazást javasolja.

A 20. módosítás arra irányul, hogy kizárja a rendelet alkalmazási hatályából azokat a szerződésen kívüli köteleket, amelyek a társasági jog vagy a más jogi személyiségekre, mint például az egyesületekre vonatkozó különleges rendelkezések keretén belül speciális szabályzás hatálya alá esnek. A Bizottság lényegét tekintve elfogadja ezt a módosítást, de egyszerűbb megfogalmazást javasol.

A 21. módosítás pontosítja, hogy a tröszt keretében létrejövő szerződésen kívüli köteleket kizárja a rendelet hatálya alól. Bár a Bizottság lényegét tekintve elfogadja a módosítást, inkább az 1985. július 1-jei Hágai Egyezményben szereplő megfogalmazást kívánja alkalmazni.

A 23. módosítás pontosítja, hogy kizárja az állami felelősséget, különösen a hivatalos meghatalmazással rendelkező közhivatalnokok által elkövetett bizonyos cselekedetek esetében. Bár a Bizottság lényegét tekintve el tudja fogadni a javasolt megoldást, úgy gondolja, hogy ez a módosítás megismétli azt, ami a 18. módosításban már szerepel.

A 25. módosítás célja, hogy azon felek számára, akik már szerződéses kapcsolatban állnak egymással, bevezesse annak lehetőségét, hogy megválasszák az irányadó jogot a szerződésen kívüli kötelekre a káresemény bekövetkezte előtt. A Bizottság el tudja fogadni az *ex ante* választás elvét és osztja azt a nézetet, hogy a választást olyan szigorú feltételek mellett szabad csak lehetővé tenni, amelyek védelmet biztosítanak, elsősorban a gyengébb félnek. Fontos ugyanakkor, hogy a választásra vonatkozó feltételeket egyszerű és világos módon fogalmazzák meg. Jogilag pontatlan kifejezések használata esetén valós az a veszély, hogy a felek jogvitába keverednek, ami nehézkesé tenné az eljárást mind időtartamát, mind költségeit tekintve, és a rendelet szándékával ellentétes hatást gyakorolna. A Bizottság által javasolt szövegezés lehetővé teszi egyrészt azt, hogy megvédjék a fogyasztót és az alkalmazottakat a meggondolatlan választás következményeitől, másrészt, hogy biztosítsák a választásra utaló lehetőség feltüntetését a belépéskor kötött szerződésben.

A 28. és 34. módosítások elvét, amelyek módosítják a szakaszok szerkezetét, illetve címét annak érdekében, hogy a főszabályt könnyebben meg lehessen különböztetni a különös szabályoktól bizonyos vétségek esetén, a Bizottság el tudja fogadni. Azért, hogy a Tanácsban folyó munka eredményét, valamint a tagállamok igazságügyi rendszereinek különbségeit figyelembe vehessék, a Bizottság további megkülönböztetést vezet be a bizonyos vétség típusok esetében alkalmazandó különös szabályok, valamint a jogalap nélküli gazdagodásra és az ügyvezetésre vonatkozó sajátos szabályok között.

A **36. és 37. módosítások** felváltják a Bizottság eredeti javaslata 9. cikkének egyetlen, minden ügyleten kívüli kötelelmre érvényes szabályát, két különös szabállyal, amelyek közül az egyik a jogalap nélküli gazdagodásra, a másik az ügyvezetésre vonatkozik. A Bizottság el tudja fogadni ezt a kiegészítő megkülönböztetést. Módosított javaslatában azonban figyelembe kívánja venni a Tanács munkája eredményeként a szövegbe bevezetett technikai javításokat.

A **46. módosítás** a felelős személy biztosítója elleni közvetlen eljárásra vonatkozó szabály pontosítását célozza, anélkül, hogy lényegét tekintve módosítaná. A Bizottság el tudja fogadni azt, hogy a szabály könnyebb megértése érdekében módosítsák a megszövegezést. Azonban inkább a Tanács munkája során kialakult változatot kívánja alkalmazni, amely egyébként ugyanezzel a céllal jött létre.

A **49. módosítás** az otthonában dolgozó természetes személy állandó lakóhelyének pontosítását célozza. A Bizottság el tudja fogadni a pontosítás elvét, ugyanakkor inkább a Tanács munkájának eredményeként kialakult változathoz közelebb álló megszövegezésben, amely arra ösztönzi a bírót, hogy inkább a tevékenység végzésének tényleges helyét vegye figyelembe, ne a hivatalos címet, amelyről kiderülhet, hogy teljes mértékben fiktív.

3.3 *A Bizottság által részben elfogadott módosítások*

A **3. módosítás** célja a 3. cikkben szereplő fő szabályra vonatkozó 26. módosítás által bevezetett változásokhoz igazítani az eredeti javaslat (7) preambulumbekkezdését. Amennyiben a Bizottság csak részben tudja elfogadni a 26. módosítást, vissza kell utasítsa a preambulumbekkezdés annak megfelelő módosításait is. A kérdéses módosítás utolsó mondatát illetően, amely emlékeztet arra, hogy szükséges tiszteletben tartani a felek szándékait, ez az elképzelés megjelenik a Bizottság módosított javaslatának (8) preambulumbekkezdésében is.

A **14. módosításnak**, amely a kárt előidéző esemény országában érvényes biztonsági és magatartást érintő szabályokra vonatkozik, kettős célja van: egyrészt még jobban kihangsúlyozni, az „amennyiben ez megfelelő” szavak betoldásával, hogy az említett szabályok alkalmazása a bíró korlátlan mérlegelési jogától függ, másrészt pedig az, hogy kizárja ezt a lehetőséget a rágalmozás és a tisztességtelen verseny esetében. A Bizottság el tudja fogadni a javasolt pontosítást az említett preambulumbekkezdés első mondata esetében. Ezzel ellentétben viszont az Európai Parlament jelentése nem tartalmaz indoklást arra vonatkozóan, miért zárja ki a rágalmozás és a tisztességtelen verseny esetét e szabályból. A Bizottság következképpen úgy véli, hogy semmi nem indokolja e kétféle vétség elkövetőit megfosztani attól a védelemtől, amit a kérdéses szabály biztosítana nekik.

A Bizottság eredeti javaslatának 3. cikkében szereplő fő szabályra vonatkozó **26. módosítás** azon része fogadható el, amely az első bekezdést érintő szerkesztési javításokra vonatkozik, amely egyébként a Bizottság által javasolt szabályt támasztja alá. Ezzel ellentétben a Bizottság nem tudja elfogadni a (2) és a (3) bekezdést érintő módosításokat. A (2) bekezdés a közlekedési balesetek esetében olyan különös szabályt vezet be, amely két különböző törvény hatálya alá rendelné egyrészt a szerződésen kívüli kötelmet, másrészt a kártérítés összegét. Bár a Bizottságot érzékenyen érintik a Parlament arra irányuló erőfeszítései, hogy a közlekedési balesetek számos áldozata számára méltányos megoldást találjon, az olyan megoldás, amely érezhetően eltávolodik a tagállamokban hatályos tételes jogtól, nem fogadható el előzetes, alapos elemzés nélkül. Éppen ezért született javaslat arra vonatkozóan, hogy e kérdést részletesebben az 54. módosítás tárgyát képező, az alkalmazásról szóló jelentés keretén belül részletesebb vizsgálat alá kell majd vetni. A (3) bekezdést illetően, a módosítás a jogi eszköz szellemének lényeges módosításához vezetne. Bár pontosították,

hogy a bíró rendelkezésére álló kifogási záradékot „kivételes” módon kell alkalmazni, fennáll a veszélye, hogy az elfogadott szöveg olyan üzenetet közvetít, amely ellentétes a rendelet célkitűzéseként megjelenő megjósolhatóság elvével. Az a tény, hogy a szóban forgó bekezdés legalább öt olyan tényezőt sorol fel, amelyet figyelembe lehet venni a kifogási záradék alkalmazásának indoklásakor, valóban azzal a veszéllyel jár, hogy a feleket és a bírót arra ösztönzi, hogy rendszeresen kétségbe vonják annak a megoldásnak az érvényességét, amelyhez a főszabály alkalmazása vezetne, még akkor is, amikor az a megoldás első látásra kielégítőnek tűnik. Éppen ezért a Bizottság nem fogadhatja el a 26. módosításnak ezt a részét, és fenntartja eredeti megközelítését, amelynek megalapozottságát egyébként a Tanács munkájának eredménye is alátámasztja. A Bizottság mindazonáltal elismeri a (3) bekezdésben felsorolt néhány tényező súlyát, többek között a felek közös állandó lakhelyét, a korábban létező *de jure* vagy *de facto* kapcsolatot és a felek jogszerű várakozását illetően. Mivel a két előbbi már szerepel az eredeti javaslat (2) és (3) bekezdéseiben, a módosított javaslat 5. cikkének (3) bekezdése már tartalmaz a felek jogos várakozására vonatkozó hivatkozást.

A közrend sérelmére alapozott kifogás mechanizmusára vonatkozó **50. módosítás** először is a hivatkozás alapjául szolgáló szövegek felsorolásával bevezeti a hatáskörrel rendelkező és illetékes bíróság közrend fogalmának pontosítását célzó új, (1a) bekezdést. Bár a tagállamok közrendjében találhatók közös elemek, egyiket a másikkal összehasonlítva eltérések is találhatók. Ebből következően a Bizottság nem fogadhat el ilyen felsorolást. A javasolt új (1b) bekezdés az olyan kártérítés kérdését tárgyalja, amelynek összegét túlzott mértékűnek tekintik, mint például bizonyos példamutató és büntető kártérítések összegét, amelyek a Bizottság eredeti javaslatának 24. cikkében már különös szabály tárgyát képezték. Azon fogalmazási változtatások feltételével, amelyek célja pontosítani, hogy a büntető jellegű kártérítések *ipso facto* nem túlzott mértékűek, a Bizottság el tudja fogadni, hogy ezt a szabályt átvezessék a (hatáskörrel rendelkező és illetékes) bíróság közrendjére vonatkozó cikkébe. A javasolt új (1c) bekezdés arra irányul, hogy a kifogási záradékokra hivatkozás lehetőségét a feleknek tartsa fenn. Márpedig a bíró feladata, hogy ügyeljen az eljáró bíróság alapvető értékeinek tiszteletben tartására és e feladatok nem ruházhatóak át a felekre, annál is kevésbé, mivel utóbbiakat nem minden esetben képviseli ügyvéd. A „Brüsszel I” rendelet egyébként foglalkozik a bíró azon lehetőségével, hogy visszautasítsa egy másik tagállamban hozott ítélet érvényesítését/végrehajtását abban az esetben, ha az ellentétes az eljáró bíróság közrendjével. Ezen okokból kifolyólag a Bizottság nem fogadhatja el a javasolt (1c) bekezdést.

Az **54. módosítás** rendelkezik a Bizottság arra vonatkozó kötelezettségéről, hogy a rendelet hatályba lépését követően az alkalmazásról jelentést készítsen. Bár a Bizottság elismeri egy ilyen jelentés hasznosságát, nem tudja a módosításban szereplő valamennyi feltételt elfogadni. Először is a rendelet elfogadásától számított három éves időtartam nem teszi lehetővé, hogy elegendő számú bírósági határozatra kerüljön sor, ahhoz, hogy azok alapján a jogi eszköz működését hatékonyan lehessen értékelni. A „Brüsszel I” rendelet mintájára a Bizottság a jogi eszköz hatályba lépésétől számított 5 éves határidőt javasol. A jelentés tartalmára vonatkozóan a bíróságok által megítélt kártérítés összegének kérdése, valamint az európai sajtóorgánumok etikai kódexének kidolgozása messze túllépik a kollíziós szabályok kereteit. Ily módon a Bizottság nem fogadhatja el, hogy ezeket a kérdéseket a szóban forgó rendelet alkalmazására vonatkozó jelentés keretein belül tárgyalják. Épp ellenkezőleg, a Bizottság osztja a Parlament arra vonatkozó véleményét, hogy szükséges végiggondolni, milyen módon lenne biztosítható az, hogy a tagállami bíróságok a külföldi jog alkalmazása során egységesebben járjanak el. Bár a Bizottság úgy gondolja, hogy a jelenlegi szakaszban még korai lenne ezzel a kérdéssel foglalkozni (lásd a 43. módosítást), elfogadhatónak tartja azt az

elképzelést, hogy a kérdés mélyrehatóbb elemzésére az alkalmazásról szóló jelentésben kerüljön sor.

3.4 *A visszautasított módosítások*

A **4., 9., 10., 15. és 16. módosításokat** a Bizottság nem tudja elfogadni, mivel visszautasítja a 26., 30., 54. (a módosítás (3) bekezdése), 31. és 42. módosításokat, amelyekre az említettek vonatkoznak.

A **6., 7., 8., 11. és 13. módosítások** célja, hogy bizonyos különleges vétségekre vonatkozó különös szabályok eltörlésének megfelelően módosítsa a preambulumbekkezdéseket. Mivel a Bizottság nem tudja elfogadni e különös szabályok (lásd alább) eltörlését, ebből következően visszautasítja az ennek megfelelő módosításokat a preambulumbekkezdésekben. Jelentésében a Parlament mindazonáltal nem zárja ki annak lehetőségét, hogy megtartsanak különös szabályokat azzal a feltétellel, hogy azok a hatályukra vonatkozó meghatározást tartalmazzanak, különösen a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat és a környezeti károk esetében. Éppen ezért a módosított javaslat (12), (13) és (14) preambulumbekkezdése ezentúl a kérdésekkel foglalkozó másodlagos közösségi jogszabályokra hivatkozik. Ezen túlmenően a kérdéses cikkekben használt jogi terminológiát módosították annak érdekében, hogy kövesse a másodlagos jogban használt terminológiát. Bár a közösségi anyagi jog ily módon lehetővé teszi az alkalmazott fogalmak jobb megértését, fontos kiemelni, hogy – a vétségek nemzetközi magánjog értelmében vett minősítése érdekében – azok tágabb értelemben vett meghatározást is kaphatnak, mint ami a közösségi anyagi jogban szerepel.

A **27. módosítás** a hibás termékekkel kapcsolatos felelősség esetében a különös szabály eltörlését célozza. Ugyanúgy, ahogy más speciális vétségek, mint például a verseny veszélyeztetése vagy a környezeti károkozás esetében, a Bizottság úgy gondolja, hogy épp ellenkezőleg, a főszabály nem teszi lehetővé azt, hogy az alkalmazandó jogot ésszerű bizonyossággal állapítsák meg. A károkozás helyszíne a fogyasztási cikkek nagyfokú mobilitása következtében ugyanis teljesen véletlenszerű lehet (például a thaiföldi úton részt vevő német turista holland gyártmányú hajszárítójának esete). Ezen kívül, mivel e kérdés gyakran képezi a biztosítók közötti közös megegyezés tárgyát, különösen fontos, hogy világos és előre jelezhető szabályt alkossanak, amely megkönnyíti az ilyen megállapodások megkötését. Ebből következően a Bizottság nem fogadhatja el a javasolt törlést.

A **29. módosítás** a verseny veszélyeztetése esetében a különös szabály eltörlését célozza. A Bizottság nem tudja elfogadni ezt a módosítást. Az eredeti javaslat 5. cikke nem a főszabálytól lényegesen eltérő szabály bevezetését célozza, hanem mindössze a káresemény bekövetkeztének a helyét kívánta pontosítani, tudván azt, hogy az ilyen esetekben a pontosítás nem könnyű feladat. A módosított javaslat 7. cikkének megfogalmazását kisebb mértékben megváltoztatták azért, hogy világosabbá váljon, mindössze a káresemény helyszínének pontosításáról van szó. Ezen kívül az Európai Parlament kérdéseire válaszolva a meghatározásokkal kapcsolatban a Bizottság a módosított javaslat 7. cikke esetében azt a terminológiát választotta, amely közvetlenül a 2005. május 11-i, 2005/29 irányelv megfogalmazását követi. Ebből következik, *a contrario*, hogy a versenyellenes kereskedelmi gyakorlatból származó szerződésen kívüli kötelek, amelyeket többek közt a Szerződés 81. és 82. cikkei, vagy a tagállamok azzal egyenértékű szabályai keretében büntetnek, nem tartoznak a 7. cikk hatálya alá; ily módon tehát ezekre az 5. cikkben szereplő főszabály érvényes. Mindazonáltal a Bizottság a „Közösségi versenyjog megsértéséből eredő kártérítési keresetek” című zöld könyve keretében, melynek megjelenése 2005 decemberében várható, a versenyellenes kereskedelmi gyakorlatból származó kár jóvátételére irányuló polgári keresetre

vonatkozó jog kérdéséről vitát kíván szervezni. A kapott válaszok függvényében a Bizottság fenntartja magának azt a lehetőséget, hogy az együttdöntési eljárás keretén belül eltérő megoldást támogasson.

Az 57. módosítás a magánszféra megsértése tárgyában alkalmazandó szabály lényegi módosítását célozza. A Bizottság nem tudja elfogadni ezt a módosítást, mivel túlzott mértékben kedvezményezi a feltételezett rágalmozás sajtótermékben megjelentetőjét a feltételezett áldozat hátrányára, illetve, mert nem felel meg a tagállamok többségében érvényes megoldásnak. Mivel a Tanács által összeállított szövegek, illetve az a szöveg, amelyet a Parlament első olvasat után elfogadott, összeegyeztethetetlenek, a Bizottság úgy tekinti, hogy e vitás kérdésben a legelfogadhatóbb megoldás az lenne, ha a módosított javaslat hatásköréből kizárnák a sajtóvétségeket és a hasonló vétségeket, valamint törölnék az eredeti javaslatból a 6. cikket. A magánszféra egyéb megsértésére így a módosított javaslat 5. cikke vonatkozna.

A 31. módosítás a dolgozók sztrájkhoz való jogának gyakorlásából származó kárra vonatkozó új, speciális szabály bevezetését célozza. Bár a Bizottságot érzékenyen érintik a kérdés mögött meghúzódó politikai érvek, a kérdéses módosítást nem tudja elfogadni a javasolt szabály túlságosan merev jellege miatt.

A 32. módosítás emlékeztet arra, hogy a közlekedési balesetekre vonatkozó közösségi szintű speciális szabály hiányában a tagállamok vagy az 1971-es Hágai Egyezményt, vagy a „Róma II” rendelet általános szabályait fogják alkalmazni. Amennyiben nem zárható ki, hogy a módosított javaslat 26. cikkében immár előre jelzett, az alkalmazásra vonatkozó jelentés megerősíti, hogy a rendelet főszabályai kielégítő megoldást jelentenek, a Bizottság jelen pillanatban nem fogalmazhat meg jövőbeni jogalkotási javaslatra vonatkozó vállalásokat, ezért elveti ezt a módosítást. A kérdéses módosítás (2) bekezdése megismétli azt a javaslatot, amely már a 26. módosításban is szerepel, és amely a közlekedési baleset során keletkezett kár összegének becslésére vonatkozó új, speciális szabály bevezetésére vonatkozik, és amit a Bizottság nem tud elfogadni (lásd fent, 26. módosítás).

A 33. módosítás a környezet veszélyeztetése esetében a különös szabály eltörlését célozza. A Bizottságnak nem áll módjában elfogadni ezt a módosítást, mivel a javasolt szabály megfelel a Közösség által kihirdetett, a „szennyező fizet” elvének, amely már számos tagállamban hatályos. A plenáris ülés során a kérdéses módosítás megszavazásakor egyébként a Zöldek csoportja tartózkodott.

A 41. módosítás ismét az olyan kártérítések összegének becslésére vonatkozik, amelyek általában (kivéve a közlekedési balesetek esetét) a *lex fori* hatálya alá tartoznak. A Bizottság nem tudja elfogadni ezt a módosítást. Mivel ugyanis ez a kérdés az áldozat szempontjából alapvető jelentőséggel bír, nem csak a közlekedési balesetek esetében, hanem minden más esetben is, különösen, amikor személyi sérülés esete forog fenn, a rendelet által bevezetett szabályok lehetővé teszik, hogy olyan, méltányos megoldást találjanak, amely figyelembe veszi mind az áldozat, mind a kárt okozó jogszerű elvárásait.

A 42. és a 43. módosítás a külföldi jog bíróság általi alkalmazására vonatkozik. Az első módosítás arra kötelezné a feleket, hogy az idézésben jelöljék meg, melyik a keresetükre alkalmazandó jog. Bár a Bizottság kedvezően fogadja azt az elképzelést, hogy a nemzetközi jogvitával foglalkozó bíró munkáját megkönnyítsék, úgy gondolja, hogy e szabályt túl nehéz lenne a gyakorlatban alkalmazni, mivel a felek nincsenek abban a helyzetben, hogy ismerjék az esetükben alkalmazandó jogot, különösen akkor nem, amikor nem képviseli őket ügyvéd. A második módosítás a néhány tagállamban már hatályos szabály hivatalos bevezetését

célozza, amely szerint a bíróság köteles hivatalból meghatározni az alkalmazandó külföldi jog tartalmát, oly módon, hogy ebben a felek segítségét kérheti. A Bizottság úgy gondolja, hogy jelenleg a tagállamok többsége még nem lenne képes ilyen szabály alkalmazására, mindaddig, amíg nem vezettek be olyan hatékony eszközöket, amelyek megkönnyítik a külföldi jog alkalmazását a bíró által, és ezért elveti a módosítást. Véleménye szerint azonban olyan, kifejezetten érdekes gondolatmenetről van szó, amelynek különös figyelmet kellene majd szentelni a rendelet alkalmazására vonatkozó jelentésben.

A **47. módosítás** megismétli a 22. módosítás tartalmát, amelyet a Bizottság szerkesztési szempontokból megfelelőbbnek talált. Következésképpen a 47. módosítást a Bizottság elveti.

4. KÖVETKEZTETÉS

Az EK-Szerződés 250. cikkének (2) bekezdése alapján a Bizottság javaslatát a fentiek szerint módosítja.

Módosított javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

A SZERZŐDÉSEN KÍVÜLI KÖTELEMRE VONATKOZÓ TÖRVÉNYRŐL („RÓMA II”)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre, és különösen annak 61. cikke c) pontjára,

tekintettel a Bizottság javaslatára ⁴,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére⁵,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően⁶,

mivel:

- (1) Az Európai Unió célul tűzte ki a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség fenntartását és fejlesztését. E célból a Bizottság feladata különösen azoknak a határokon átvéelő polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés területéhez tartozó intézkedések kiigazítása, amennyiben az a belső piac megfelelő működéséhez szükséges, illetve amelyek többek közt a kollíziós szabályok tárgykörében elősegítik a tagállamokban alkalmazandó szabályok összeegyeztethetőségét.
- (2) Az Amszterdami Szerződés vonatkozó rendelkezéseinek hatékony alkalmazása érdekében a bel- és igazságügyi Tanács 1998. december 3-án elfogadott egy cselekvési tervet, amely pontosította, hogy a szerződésen kívüli kötelemlere érvényes jogi eszköz kidolgozása azok között az intézkedések között szerepel, amelyeket az Amszterdami Szerződés hatályba lépésétől számított két éven belül meg kell hozni⁷.
- (3) Az Európai Tanács 1999. október 15-16.-i tamperei ülése⁸ során jóváhagyta az igazságügyi határozatok kölcsönös elismerésének elvét, mint az európai igazságügyi térség kialakításának kiemelt lépését. A Kölcsönös elismerés programja⁹ pontosítja,

⁴ HL C, [...], [...], o. **A HL-ban még nem hirdették ki.**

⁵ HL C **241, 2004.9.28., 1.o.**

⁶ **A Parlament véleménye, (HL C [...], [...], [...]) A Parlament 2005. július 6.-i véleménye.**

⁷ A Tanács és a Bizottság cselekvési terve az Amszterdami Szerződésnek a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség kialakítására vonatkozó rendelkezéseinek optimális bevezetésének módjairól, HL C 19, 1999.1.23., 1. o.

⁸ Az elnökség következtetései, 1999. október 16., 28-39. pontok.

⁹ HL C 12, 2001.1.15., 1.o.

hogy a kollíziós szabályok harmonizációja az említett elv gyakorlati bevezetését elősegítő kísérő intézkedések közé tartozik.

- (4) A belső piac megfelelő működése annak érdekében, hogy jogviták kimenetelét előre lehessen látni, valamint, hogy elősegítsék a jogbiztonságot és az ítéletek szabad mozgását, szükségessé teszi azt, hogy a tagállamokban hatályos kollíziós szabályok ugyanazt a nemzeti törvényt jelöljék ki, függetlenül a jogvitában eljáró bíróságtól.
- (5) A hatályt, valamint a rendelet azon rendelkezéseit, amelyek a Bíróság önálló jogértelmezése tárgyát képezik, oly módon kell rögzíteni, hogy összhangban legyen a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK rendelettel¹⁰ („Brüsszel I”)¹¹, az 1980. évi Római Egyezményvel¹²¹³ valamint az utóbbit a későbbiekben felváltó közösségi eszközzel. Ily módon e rendelet nem csak a már bekövetkezett káreseményre vonatkozó kártérítési keresetekre vonatkozik, hanem azokra a keresetekre is, amelyek az esetleg bekövetkező káresemények megelőzését célozzák. Vonatkozik továbbá az objektív felelősségen alapuló kötelekre is.
- (6) Csak a megjelölt törvénytől függetlenül alkalmazott egységes szabályok teszik lehetővé, hogy elkerüljék a közösségi jogalanyok között a versenyhelyzet torzulását.
- (7) ~~Amennyiben a lex loci delicti commissi elve az alapvető megoldás a szerződésen kívüli kötelek tárgyában majdnem minden tagállamban, az említett elv gyakorlati alkalmazása külön eljárás tárgyát képezi abban az esetben, ha több országban merülnek fel Cette situation est source d'insécurité juridique.~~
- (7) A közösségi jog egységességére irányuló törekvés miatt e rendelet nem érinti az alkalmazandó jogra vonatkozó rendelkezéseket vagy azokat, amelyeknek az alkalmazandó jogra hatásuk van és a rendeleten kívül a szerződésekben vagy a másodlagos jogforrások közé tartozó eszközökben fordulnak elő, mint például a különleges esetekre vonatkozó kollíziós szabályok, a közösségi eredetű rendészeti törvények vagy a belső piac jogi alapelvei. E rendelet eredménye a belső piac megfelelő működése, és különösen a javak és szolgáltatások szabad mozgása kell legyen.
- (8) A felek önálló akarata érdekében meg kell kapják a szerződésen kívüli kötelekre alkalmazandó jog megválasztásának lehetőségét. Mindazonáltal szükséges e választási lehetőséget bizonyos feltételekhez kötni, valamint kizárni a fogyasztókat és a munkavállalókat az alkalmazandó jog a kárt előidéző esemény bekövetkezése előtti megválasztásának lehetőségéből.
- (9) Bár a lex loci delicti commissi elve a szerződésen kívüli kötelek területén az alapvető megoldás majdnem az összes tagállamban, az elv gyakorlati alkalmazása

¹⁰ — HL C 12, 2001.1.16., 1.o.

¹¹ — HL C 12, 2001.1.16., 1.o.

¹² — Az Egyezmény különböző csatlakozási egyezményekkel, a nyilatkozatokkal és a csatolt jegyzőkönyvekkel módosított szövegéhez lásd konszolidált változatot, HL C 27., 1998.1.26., 34. o.

¹³ — Az Egyezmény különböző csatlakozási egyezményekkel, a nyilatkozatokkal és a csatolt jegyzőkönyvekkel módosított szövegéhez lásd konszolidált változatot, HL C 27., 1998.1.26., 34. o.

abban az esetben, amikor az ügy elemei több országban szóródnak szét, eltérő ügykezelés tárgyát képezi. Ez a helyzet jogbizonytalanság forrása.

- (8 **10**) Az egységes szabálynak javítania kell az igazságügyi határozatok megjósolható jellegét, valamint biztosítania kell a felelősségvonásban érintett személy, illetve a károsult személy érdekei közti ésszerű egyensúlyt. Az, hogy a közvetlen káresemény előfordulása helyszíne szerinti országhoz kötik az eljárást (*lex loci delicti commissi*), biztosítja a kárt okozó és a károsult személy érdekei közti egyensúlyt, valamint megfelel a polgári jogi felelősség modern felfogásának és az objektív felelősség tökéletesítésének.
- (9 **11**) A speciális vétségek esetében, amelyek esetében a főszabály nem teszi lehetővé az érintett érdekek közti ésszerű **egyensúly** kialakítását, szükség van különleges szabályok kidolgozására.
- (10 **12**) Hibás termékekkel kapcsolatos felelősség témakörében, **ahogy arról a Tanács hibás termékekért való felelősségre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1985. július 25-i 85/374/EGK irányelve¹⁴ keretében rendezik**, a kollíziós helyzetekre vonatkozó szabálynak meg kell felelnie azon célkitűzéseknek, melyek a következők: a modern, a szakszerűség magas fokán működő társasággal járó veszélyek igazságos elosztása, a fogyasztók egészségének védelme, a verseny szabad érvényesülése, valamint a kereskedelmi kapcsolatok megkönnyítése. A károsult személy tartózkodási helye szerinti törvényhez kapcsolódás, amelyet kiegészít a megjósolhatóságra vonatkozó záradék, e célkitűzések szempontjából kiegyensúlyozott megoldást jelent.
- (11 **13**) A **tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat témakörében, ahogy arról különösen a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól szóló, 2005. május 11-i 29/2005/EK irányelv¹⁵ rendelkezik**, a kollíziós helyzetekre vonatkozó általános szabály lehetőséget nyújt a versenytársak, a fogyasztók és általában a közönség védelmére, valamint a piacgazdaság megfelelő működésének biztosítására. A kár helyszínére, mint az érintett piac helyszínére vonatkozó, a különös cikkben történő pontosítás hozzájárul a jogbiztonság megerősítéséhez.
- (12) ~~Figyelembe véve az Európai Unió alapjogi chartája, valamint az Európa Tanács által kiadott, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény rendelkezéseit, a kollíziós helyzetekre vonatkozó szabálynak tükröznie kell a magánszféra és a személyiségi jogok megsértése tárgyában kialakítható ésszerű egyensúlyt. A tagállamokban hatályos, a sajtószabadságra vonatkozó alapelvek tiszteletben tartása védintézkedésre irányuló különös záradék révén biztosítandó.~~
- (13 **14**) **Környezeti károk esetén, ahogy arról a környezeti károk megelőzése és helyreállítása tekintetében a környezeti felelősségről szóló, 2004. április 21-i 35/2004/EK irányelv¹⁶ rendelkezik, az a megoldás, mely szerint a károsult fél kapja meg a választás jogát, teljes mértékben indokolt a Szerződés 174. cikke**

¹⁴ **HL L 210, 1985.8.7., 29. o., ahogy azt a 1999. május 10-i 34/1999/EK irányelv módosítja (HL L 141, 1999.6.4., 20. o.)**

¹⁵ **HL L 149., 2001.1.16. 22. o.**

¹⁶ **HL L 143., 2004.4.30. 56. o.**

értelmében, amely az oltalom magas szintjét célozza meg, és amely az elővigyázatosság és a megelőzés elvén, a szennyezés forrásánál alkalmazandó helyreállító intézkedés elvén, valamint a szennyező fizet elvén alapul.

- (+4 **15**) A szellemi tulajdon megsértése esetén szükséges megőrizni a „*lex loci protectionis*” egyetemesen elismert elvét. E rendelet értelmében a szellemi tulajdonjog kifejezés a szerzői jogokra, az ezzel rokon vonásokat mutató jogokra, az adatbázisok védelmére vonatkozó *sui generis* jogra, valamint a szabadalmi tulajdonjogra vonatkozik.
- (+5 **16**) Szükséges a jogalap nélküli gazdagodásból vagy az ügyvezetésből fakadó **szerződésen kívüli kötelemlere speciális szabályokat** kidolgozni.
- (**17**) Kivételes körülmények között a közérdek indokolja a tagállami bíróságok azon gyakorlatát, hogy élnek a közrend sérelmére alapozott kifogás és a rendészeti törvények alkalmazásának eszközeivel.
- (**18**) A felek közti ésszerű egyensúly megkívánja, hogy figyelembe vegyék az abban az országban hatályos biztonsági előírásokat és magatartásra vonatkozó szabályokat, amelyekben a kárt okozó cselekmény elkövették, még akkor is, ha a szerződésen kívüli kötelemlere más törvény vonatkozik, **de csak amennyiben** az adott ország joga a **megfelelő**.
- (19) A tagállamok által aláírt nemzetközi kötelezettségek tiszteletben tartása indokolja, hogy a rendelet ne vonatkozzon azon egyezményekre, amelyeknek a tagállamok aláírói, és amelyek különleges tárgykörökre vonatkoznak. A tárgyra vonatkozóan hatályos szabályok átláthatósága érdekében a Bizottság a tagállamok által továbbított információk alapján közzé fogja tenni az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* az érintett egyezmények listáját.
- (20) Mivel a tervezett lépés célja – azaz az igazságszolgáltatás során meghozandó döntések megjósolhatóságának javítása megkívánja, hogy kényszerítő erejű és közvetlenül alkalmazandó közösségi jogi eszköz által meghatározott valóban egységes szabályok legyenek – nem valósítható meg kielégítő módon azon tagállamokban, amelyeknek nem áll módjukban a közösségi szinten egységes szabályok bevezetése, és a Közösség egészére gyakorolt hatása miatt viszont közösségi szinten könnyebben meg lehetne valósítani, a Közösség jogosult intézkedésre a szerződés 5. cikkében elismert szubszidiaritás elve értelmében. Az említett cikkben szereplő arányosság elve értelmében, amely megerősíti a jogbiztonságot anélkül, hogy igényelné a nemzeti jog anyagi jogra vonatkozó szabályainak harmonizálását, nem haladja meg a szükséges mértéket az említett célkitűzés elérése érdekében.
- (21) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, Egyesült Királyság és Írország helyzetéről szóló jegyzőkönyv 3. cikkének megfelelően az említett tagállamok jelezték abbéli szándékukat, hogy csatlakozzanak e rendelet elfogadásához és alkalmazásához.
- (22) Az Európai Unióról szóló szerződéshez és az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló jegyzőkönyv 1. és 2. cikkének megfelelően Dánia nem vesz részt e rendelet elfogadásában, és így az e tagállamra nézve nem kötelező.

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

Első fejezet – Hatály

Első cikk – Tárgyi hatály

1. E rendelet kollíziós helyzetekben a polgári és kereskedelmi ügyek területéhez tartozó szerződésen kívüli kötelemlere vonatkozik.

Nem vonatkozik az adózási, vámügyi és közigazgatási ügyekre.

2. E rendelet hatálya alól ki vannak zárva a következők:

- a) a családi kapcsolatokon vagy **az e kapcsolatokra alkalmazandó jog értelmében ezekkel hasonló hatással bíró kapcsolatokon** alapuló szerződésen kívüli kötelemlere, **ideértve** a tartási kötelezettséget;
 - b) a házassági vagyoni jogból és az öröklésből, vagy **az e kapcsolatokra alkalmazandó jog értelmében ezekhez hasonló hatást gyakorló kapcsolatokról** következő szerződésen kívüli kötelemlere;
 - c) a váltó, a csekk, a saját váltó vagy más, forgatható értékpapír által előidézett **szerződésen kívüli kötelemlere**, amennyiben e kötelemlere az említett más értékpapírokból fakadó kötelemlere utóbbiak forgatható jellegéből következnek;
 - d) **a szerződésen kívüli kötelemlere, különösen a társaság, az egyesület vagy a jogi személyiség tagjainak, szerveinek vagy a számviteli dokumentumok kötelező könyvvizsgálatával megbízott személyek felelőssége, amennyiben a társasági jog keretében vagy az e személyekre vonatkozó különleges rendelkezések keretében különös szabályzás hatálya alá tartoznak;**
 - e) **a szándékosan létrehozott, és erről írásos bizonyítékkal rendelkező** tröszt elszámoló, csődgondnoka ("trustee") vagy kedvezményezettje **közötti kapcsolatokról származó** szerződésen kívüli kötelemlere,
 - f) az atomkárból fakadó szerződésen kívüli kötelemlere;
 - g) **az állam felelőssége alatt keletkezett szerződésen kívüli kötelemlere a hatósági feladatok ellátása során elkövetett jogcselekmények esetében („acta iure imperii”);**
 - h) **a magánszféra és a személyiségi jogok média általi megsértése;**
 - i) **bizonyítás és eljárás, a 19. cikkre figyelemmel.**
3. E rendeletben „tagállam” alatt értendő valamennyi tagállam, Dánia kivételével.

2. cikk – Harmadik ország jogának alkalmazása

Az e rendelet által kijelölt jog akkor is érvényes, ha ez a jog nem egy tagállam joga.

3. cikk – Kapcsolat a közösségi jog egyéb rendelkezéseivel

1. E rendelet nem érinti azoknak az Európai Közösségek intézményeitől származó jogi aktusoknak az alkalmazását vagy elfogadását, amelyek:

a) különleges kérdések esetében szabályozzák a kollíziós eseteket a szerződésen kívüli kötelek tárgyában, vagy

b) olyan szabályokat adnak ki, amelyek a nemzeti jogtól függetlenül alkalmazandók, e rendelet értelmében, a kérdéses szerződésen kívüli kötelekre, vagy

c) ellentétes a eljáró bíróság vagy az e rendelet által kijelölt törvény egyik vagy több rendelkezése alkalmazásával;

d) a belső piac megfelelő működését elősegítő szabályokat adnak ki, abban az esetben, ha e szabályok nem lennének együttesen alkalmazhatók a nemzetközi magánjog szabályai által kijelölt törvénnyel.

II. fejezet – Általános rendelkezések

1. SZAKASZ

A JOGVÁLASZTÁS SZABADSÁGA

4. cikk – A jogválasztás szabadsága

1. A felek megállapodhatnak, jogvitájuk születését követő egyezmény által, hogy a szerződésen kívüli kötelemet az általuk választott jog hatálya alá rendelik. E választás szándékolt kell legyen, vagy az ügy körülményeiből biztos módon kell következzen. Harmadik személyek jogait e választás nem érinti.

2. Amikor valamennyi fél kereskedelmi tevékenységet végez, ilyen választásra a kárt előidéző esemény bekövetkezte előtt szabadon megtárgyalt szerződés keretén belül is sor kerülhet.

3. Amennyiben a káresemény bekövetkezése pillanatában a helyzet minden összetevő eleme más országban helyezkedett el, mint amelynek a jogát választották, a felek választása nem érintheti azon rendelkezések alkalmazását, amelyek esetében az utóbbi ország joga nem teszi lehetővé az eltérést egyezmény útján, azaz a továbbiakban „kényszerítő rendelkezések”-nek nevezett rendelkezéseket.

4. Amennyiben a káresemény bekövetkezése pillanatában a helyzet minden összetevő eleme egy vagy több tagállam területén helyezkedett el, a harmadik ország jogának megválasztása a felek által nem érintheti a közösségi jog rendelkezéseinek alkalmazását.

2. SZAKASZ
A VÉTSÉGBŐL FAKADÓ SZERZŐDÉSEN KÍVÜLI KÖTELMEKRE VONATKOZÓ
ÁLTALÁNOS SZABÁLY

5. cikk – Főszabály

1. **A 4. cikk szerinti jogmegválasztás hiányában** a szerződésen kívüli kötelelemre érvényes jog annak az országnak a joga, amelyben a kár felmerül, vagy fennáll a veszélye, hogy felmerülhet, függetlenül attól, hogy a kárt előidéző esemény mely országban következik be, illetve, hogy a kár közvetett hatásai mely ország(ok)ban jelentkeznek.

2. Mindazonáltal abban az esetben, ha a felelősségre vont személy és a károsult személy szokásos tartózkodási helye ugyanabban az országban van a káresemény bekövetkezése pillanatában, a szerződésen kívüli kötelelemre ez utóbbi ország joga vonatkozik.

3. Az (1) és (2) bekezdés ellenére, amennyiben az ügy körülményeinek összességéből világos, hogy a szerződésen kívüli kötelelem nyilvánvalóan szorosabb kapcsolatban áll egy másik országgal, e másik ország joga alkalmazandó. A másik országhoz fűződő, nyilvánvalóan szorosabb kapcsolat alapulhat különösen a felek közt korábban fennálló kapcsolaton, mint amilyen például az érintett szerződésen kívüli kötelelemhez szorosan kapcsolódó szerződés. **A másik országhoz fűződő, nyilvánvalóan szorosabb kapcsolat értékelésekor figyelembe lehet venni a feleknek az alkalmazandó jogra vonatkozó elvárásait.**

3. SZAKASZ
A BIZONYOS SPECIÁLIS VÉTSÉGEKBŐL FAKADÓ SZERZŐDÉSEN KÍVÜLI
KÖTELMEKRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

6. cikk – Hibás termékből következő felelősség

Az 5. cikk (2) és (3) bekezdéseinek sérelme nélkül hibás termék által okozott kár esetén a szerződésen kívüli kötelelemre alkalmazandó jog annak az országnak a joga, amelyben a károsult személy szokásos tartózkodási helye van **a káresemény bekövetkezése pillanatában**, kivéve, ha felelőssé tett személy bebizonyítja, hogy a terméket az adott országban hozzájárulása nélkül hozták kereskedelmi forgalomba, ebben az esetben ugyanis az alkalmazandó jog annak az országnak a joga, amelyben a felelőssé tett személy szokásos tartózkodási helye található

7. cikk – Tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat

1. A **tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatból** származó szerződésen kívüli kötelelemre **az 5. cikk (1) bekezdésében meghatározott jog az irányadó. A káresemény bekövetkezésének helye vagy lehetséges felmerülésének helye szerinti ország az,** amelynek területén a versenyhelyzet vagy a közös érdekkapcsolatok közvetlen és lényegi módon sérülhetnek.

2. Amennyiben egy adott versenytárs érdekeit kizárólagos módon érinti a tisztességtelen verseny gyakorlata, az 5. cikk (2) és (3) bekezdése **egyaránt** alkalmazandó.

6. cikk – A magánszféra és a személyiségi jogok megsértése

~~1. A magánszféra és a személyiségi jogok megsértéséből fakadó szerződésen kívüli kötelek esetében alkalmazandó jog az eljáró bíróság joga, amennyiben az 5. cikkben meghatározott jog alkalmazása ellentétben állna az eljáró bíróság alapelveivel a szólás és a tájékoztatási szabadság tárgyában.~~

~~2. A helyreigazításhoz való jogra vagy az azzal egyenértékű intézkedésekre vonatkozó jogra annak az országnak a joga érvényes, amelyben a műsorszóró szervezet vagy újságkiadó szokásos telephelye található.~~

8. cikk – Környezeti károk

A környezeti **károkból vagy az ilyen természetű kárból fakadó, személyeknek vagy tulajdonban okozott károokra** érvényes jog az **5.** cikk (1) bekezdésének alkalmazásából fakadó jog, kivéve, ha a károsult személy azt választja, hogy kártérítési igényét annak az országnak a jogára alapozza, amelyben a kárt előidéző esemény bekövetkezett.

9. cikk – Szellemi tulajdonjogok megsértése

1. A szellemi tulajdonjog megsértéséből következő szerződésen kívüli kötelekre vonatkozó törvény annak az országnak a törvénye, amelyben az oltalmat követelik.

2. Az egységes jellegű közösségi szabadalmi tulajdonjog megsértéséből következő szerződésen kívüli kötelek esetében a vonatkozó közösségi szabályzás alkalmazandó. Minden, az e rendelet által nem szabályozott kérdésben az alkalmazandó jog annak a tagállamnak a törvénye, amelyben e jogot megsértették.

3. Az 1., 2. és 4. szakasz ellenére e cikk szabályozza valamennyi, a szellemi tulajdonjog megsértéséből következő szerződésen kívüli kötelmet.

4. SZAKASZ

A JOGALAP NÉLKÜLI GAZDAGODÁSBÓL ÉS AZ ÜGYVEZETÉSBŐL FAKADÓ SZERZŐDÉSEN KÍVÜLI KÖTELMEKRE VONATKOZÓ KÜLÖNLEGES SZABÁLYOK

10. cikk – Jogalap nélküli gazdagodás

1. Amennyiben egy **joglap nélküli gazdagodáson alapuló szerződésen kívüli kötelek, ideértve a jogosulatlan kifizetést**, a felek között már előzetesen fennálló olyan kapcsolathoz kötődik, mint egy szerződés **vagy a 2. és 3. szakasz értelmében vett vétség**, amely a szerződésen kívüli kötelekkel szoros kapcsolatban van, az alkalmazandó jog az, amely az említett kapcsolatra vonatkozik.

2. Amennyiben az (1) bekezdés alapján nem lehet meghatározni, mely törvény alkalmazandó, illetve amikor a felek szokásos tartózkodási helye ugyanabban az országban van, mint ahol a jogalap nélküli gazdagodáshoz vezető esemény bekövetkezett, a szerződésen kívüli kötelemlre vonatkozó törvény az említett ország törvénye.

3. Amennyiben az (1) és a (2) bekezdés alapján nem lehet meghatározni, mely törvény alkalmazandó, a jogalap nélküli gazdagodásból következő szerződésen kívüli kötelemlre érvényes törvény annak az országnak a törvénye, ahol a jogalap nélküli gazdagodáshoz vezető esemény alapvetően bekövetkezett.

4. Amennyiben a körülmények összessége oda vezet, hogy a szerződésen kívüli köteleml szorosabb kapcsolatban áll egy másik országgal, mint amelynek jogát az (1)-(3) bekezdésekben kijelölik, e másik ország törvénye alkalmazandó.

11. cikk – Ügyvezetés

1. Amennyiben egy ügyvezetésen alapuló szerződésen kívüli köteleml a felek között már előzetesen fennálló olyan kapcsolathoz kötődik, mint egy szerződés vagy a 2. és 3. szakasz értelmében vett vétség, amely a szerződésen kívüli kötelemllel szoros kapcsolatban van, az alkalmazandó jog az, amely az említett kapcsolatra vonatkozik.

2. Amennyiben az (1) bekezdés alapján nem lehet meghatározni, mely törvény alkalmazandó, illetve amikor a felek szokásos tartózkodási helye ugyanabban az országban van a káresemény bekövetkezésének pillanatában, a szerződésen kívüli kötelemlre vonatkozó törvény az említett ország törvénye.

3. Amennyiben az (1) és a (2) bekezdés alapján nem lehet meghatározni, mely törvény alkalmazandó, az ügyvezetésből következő szerződésen kívüli kötelemlre érvényes törvény annak az országnak a törvénye, ahol az ügyvezető működött.

4. Amennyiben a körülmények összessége oda vezet, hogy a szerződésen kívüli köteleml szorosabb kapcsolatban áll egy másik országgal, mint amelynek jogát az (1)-(3) bekezdésekben kijelölik, e másik ország törvénye alkalmazandó.

5. SZAKASZ KÖZÖS SZABÁLYOK

12. cikk – A szerződésen kívüli kötelemlre vonatkozó jog területe

A szerződésen kívüli kötelemlre vonatkozó törvény e rendelet 4. és 11. cikke értelmében szabályozza többek közt:

- a) a felelősségre vonatkozó feltételeket és a felelősség kiterjedését, ideértve azon személyek beazonosítását, akik felelősséget vállalnak az általuk elkövetett tettekért;
- b) a mentesség okait, valamint a felelősség bármiféle korlátozását és megosztását;
- c) a kártérítésre jogosult károk meglétét és természetét;

- d) a bíróságnak saját eljárásjoga értelmében megadott hatalom keretein belül azokat az intézkedéseket, amelyekkel a bíró élhet a kárt okozó esemény megelőzése, megszüntetése vagy az arra vonatkozó kártérítés biztosítása érdekében;
- e) a kár felmérését, amennyiben azt jogszabályok szabályozzák;
- f) a kártérítéshez való jog átruházhatóságát, **különösen átruházás vagy öröklés útján**;
- g) a személyesen elszenvedett kár megtérítésekor a kártérítésre jogosultakat,
- h) a harmadik személyért való felelősséget;
- i) a kötelek megszűnésének különböző módjait, valamint a határidő lejáratán, ideértve a határidő kiindulási pontja, megszakítása és felfüggesztése esetein alapuló rendelkezéseket és jogvesztést.

13. cikk – Rendészeti törvények

21. E rendelet rendelkezései nem érintik az eljáró bíróság szerinti ország törvényének alkalmazását, amely a helyzetre parancsoló módon vonatkozik, függetlenül a szerződésen kívüli kötelekre alkalmazandó jogtól.

1-2. Az adott ország törvényének alkalmazása során e rendelet értelmében hatályosak lehetnek annak a másik országnak a kogens rendelkezései, amelyhez szorosan kötődik az adott helyzet, akkor és annyiban, amennyiben ez utóbbi ország törvénye szerint e rendelkezések alkalmazhatók, függetlenül a szerződésen kívüli kötelekre alkalmazandó jogtól. Annak eldöntésekor, vajon az említett kogens rendelkezések érvényesek lehetnek-e, figyelembe veszik azok természetét és tárgyát, valamint az alkalmazásuk vagy az alkalmazásuk elmaradásának következményeit.

14. cikk – Biztonsági és magatartásra vonatkozó szabályok

Az alkalmazandó jogtól függetlenül a felelősség meghatározásakor tényként figyelembe kell venni a kárt előidéző esemény bekövetkezése helyén és pillanatában hatályos biztonsági és magatartásra vonatkozó szabályokat, **amennyiben ez az adott helyzetnek megfelel.**

15. cikk – Közvetlen kereset a felelős biztosítójával szemben

A károsult személynek **lehetősége van** közvetlenül a felelősség kérdésében érintett személy biztosítója ellen eljárni, **amikor az ilyen keresetről rendelkezik** vagy a szerződésen kívüli kötelekre alkalmazandó jog, **vagy a** biztosítási szerződésre vonatkozó törvény.

16. cikk – Jogátruházás

Amennyiben harmadik személy, például egy biztosító köteles a szerződésen kívüli kötelek hitelezője igényeit kielégíteni, e harmadik személy jogorvoslathoz való jogát a szerződésen kívüli kötelek adásával szemben az a jog határozza meg, amely az említett harmadik személy kielégítésére vonatkozik, például a biztosítási szerződés alapján.

17. cikk – Több elkövető esete

Abban az esetben, amikor egy hitelezőnek több adóssal szemben áll fenn követelése, akik együttesen felelősek, és amikor az adósok egyike már kielégítette a hitelező igényét, ez utóbbi adósnak azt a jogát, hogy eljárjon a többi adóssal szemben, a szóban forgó adósnak a hitelezővel szemben fennálló kötelmére vonatkozó jog szabályozza.

18. cikk – Alaki követelmény

A szerződésen kívüli kötelezettségre vonatkozó egyoldalú jogi aktus alaki szempontból akkor érvényes, ha megfelel a kérdéses szerződésen kívüli kötelezetre érvényes törvény által előírt, vagy a jogi aktus színhelye szerinti ország joga szerinti alaki követelményeknek.

19. cikk – Bizonyítás

1. Az e rendelet értelmében a szerződésen kívüli kötelezetre vonatkozó törvény alkalmazandó annyiban, amennyiben a szerződésen kívüli kötelezések tárgyában törvényes vélelmet alakít ki vagy a bizonyítás terhét elosztja.

2. A jogi aktusok bizonyíthatók bármely, akár az eljáró bíróságra vonatkozó törvényben, akár a **19.** cikkben szereplő valamely törvényben elfogadott bizonyítási eljárással, amely szerint az aktus alaki szempontból érvényes, azzal a feltétellel, hogy a bizonyítékot a választott mód szerint az ügyben eljáró bíróság előtt be tudják mutatni.

III. fejezet –Egyéb rendelkezések

20. cikk – A szokásos tartózkodási hely azonos módú kezelése

1. Társaság, egyesület vagy jogi személyiség esetében a fő telephely számít szokásos tartózkodási helynek. Mindazonáltal ha az elkövetett kárt okozó cselekmény vagy az elszenvedett kár fióktelep, ügynökség vagy bármely más telephelyen zajló működés közben következik be, az érintett telephelyet tekintik szokásos tartózkodási helynek.

2. Amikor a kötelmet keletkeztető esemény vagy a kár természetes személy szakmai tevékenysége során következik be, utóbbi **fő** telephelye számít szokásos tartózkodási helynek.

~~3. A 6. cikk (2) bekezdése szerint az a hely, ahol a műsorszóró szervezet a 97/36/EK irányelvvel módosított 89/552/EKG irányelv értelmében telephellyel rendelkezik, tekintendő szokásos tartózkodási helynek.~~

21. cikk – Hivatkozás kizárása

Amikor e rendelet előírja egy adott ország törvényének alkalmazását, ezen az adott országban hatályos jogszabályokat érti, a nemzetközi magánjog szabályainak kizárásával.

22. cikk – Nem egységes rendszerek esete

1. Amikor egy állam több olyan területi egységet foglal magában, amelyek mindegyike saját szabályokkal rendelkezik a szerződésen kívüli kötelekre vonatkozóan, az alkalmazandó jog meghatározása céljából e rendelet szerint mindegyik területi egység külön országnak tekintendő.
2. Olyan állam, amelyben a különböző területi egységek saját szabályokkal rendelkeznek a szerződésen kívüli kötelekre vonatkozóan, a kizárólag ezeket a területi egységeket érintő kollíziós esetekben nem köteles alkalmazni e rendeletet.

23. cikk – Eljáró bíróság közrendje

Az e rendelet által megjelölt törvény rendelkezésének alkalmazása csak akkor vethető el, ha az alkalmazás károsult nyilvánvalóan összeegyeztethetetlen az eljáró bíróság közrendjével. **E rendelet értelmében az eljáró bíróság közrendjével összeegyeztethetetlen lehet például az olyan törvény alkalmazása, amely túlzott összegű nem kompenzációs kártérítés megítéléséhez vezetne.**

24. cikk – Kapcsolat a nemzetközi egyezményekkel

1. E rendelet nem érinti azon többoldalú nemzetközi egyezmények alkalmazását, amelyekben a tagállamok e rendelet elfogadása pillanatában részt vesznek, amelyek különleges tárgykörökben szabályozzák a szerződésen kívüli kötelezettségekre vonatkozó kollíziós eseteket, és amelyeket a 25. cikknek megfelelően bejelentettek a Bizottságnak.

2. Mindazonáltal amennyiben a káresemény bekövetkezése pillanatában fennálló helyzet minden lényeges elemének helyszínét megállapították, egy vagy több tagállam területén, e rendelet erősebb, mint a következő egyezmények:

- **Az 1971. május 4-i, a közlekedési balesetekre vonatkozó Hágai Egyezmény,**
- **Az 1973. október 2-i, a termékfelelősségi esetekre irányadó jogról szóló Hágai Egyezmény.**

IV. fejezet – Záró rendelkezések

25. cikk – A 24. cikkben szereplő egyezmények listája

1. A tagállamok legkésőbb-ig megküldik a Bizottságnak a 25. cikkben szereplő egyezményeket. E dátumot követően a tagállamok tájékoztatják a Bizottságot az említett egyezmények felmondásáról.
2. A Bizottság az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közzéteszi az (1) bekezdésben szereplő egyezmények listáját az **említett** lista kézhezvételét követő hat hónapos határidőn belül.

26. cikk – Az alkalmazásra vonatkozó jelentés

E rendelet hatályba lépését követően legkésőbb öt évvel a Bizottság jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak e rendelet alkalmazásáról. Szükség esetén a jelentés további javaslatokat tesz a rendelet kiigazítására.

E jelentés elkészítése során a Bizottság különös figyelmet szentel annak, hogyan fogadják a gyakorlatban az idegen jogot a különböző tagállamok joghatóságai. Adott esetben a jelentés ajánlásokat fogalmaz meg az idegen jog alkalmazására vonatkozó közös megközelítés tárgyában.

A jelentés azt is megvizsgálja, vajon szükséges-e javaslatot tenni a kifejezetten a közlekedési balesetekre vonatkozó irányadó joggal foglalkozó Közösségi jogszabályra.

27. cikk - Hatályba lépés és időbeni alkalmazás

E rendelet ...-án/én lép hatályba.

A rendelet a hatályba lépését követően bekövetkezett eseményekből fakadó szerződésen kívüli köteleményekre vonatkozik.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban az Európai Közösséget létrehozó szerződésnek megfelelően.

Kelt Brüsszelben, [...] -án/-én.

*Az Európai Parlament részéről
az elnök*

*a Tanács részéről
az elnök*